

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine Unsko-Sanski kanton Općina Cazin OPĆINSKI NAČELNIK		Bosnia and Herzegovina Federation of Bosnia and Herzegovina Una-Sana canton Cazin municipality MAYOR OF MUNICIPALITY
---	---	--

PLAN INTEGRITETA OPĆINE CAZIN

Ovaj projekat implementira Transparency International u Bosni i Hercegovini uz finansijsku podršku ambasade Kraljevine Holandije u Bosni i Hercegovini.

Oktobar, 2016.godine

Kingdom of the Netherlands

Općina Cazin-Trg prvog predsjednika Predsjedništva RBiH Alije Izetbegovića br.1
77220 Cazin, Tel.: +387(0)37 514 006, Fax: 514 314, web: www.opcinacazin.ba
e-mail: op.cazin@bih.net.ba | opcinacazin@opcinacazin.ba

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
2. OPIS PROCESA PRIPREME I DONOŠENJA PLANA INTEGRITETA.....	7
3. ANALIZA STANJA.....	8
3.1. Zakonske podloge.....	8
3.2. Analiza rizika radnih mjesta.....	9
3.3. Upitnik za samoprocjenu rizika.....	17
3.4. Intervjuisanje	21
3.5. Sažetak ključnih rizika za ugrožavanje integriteta.....	22
4. MJERE ZA UNAPREĐENJE INTEGRITETA.....	23
5. AKCIONI PLAN/PLAN IMPLEMENTACIJE.....	25
6. ANEX/PRILOZI UZ PLAN INTEGRITETA.....	28
6.1. Upitnici (Anex I).....	
6.2. Intervjui (Anex II).....	
6.3. Ostalo (Anex III).....	

1. UVOD:

Korupcija je ozbiljan problem u savremenom svijetu, koji je u različitim oblicima i razmjerama prisutan svugdje, pa i u ekonomski snažnim, demokratskim i organiziranim državama. Stoga Bosna i Hercegovina nije izuzetak i ista je snažno opterećena tim problemom. Kao što su faktori koji utječu na stanje i razmjere korupcije raznovrsni, poput historijskih, društvenih, kulturoloških i političkih, tako su i posljedice korupcije u životu običnoga građanina i cjelokupnoga društva mnogobrojne i teške. U BiH je do sada usvajano nekoliko strateških dokumenata za borbu protiv korupcije, ali isti nisu adekvatno implementirani.

Korupcija može da ima posebno destruktivne i opasne posljedice u javnoj administraciji na lokalnom nivou, time što smanjuje i onako oskudne resurse neophodne za funkcionisanje jedinica lokalne samouprave, te posljedično dovodi do smanjenja kvaliteta, jednake dostupnosti i djelotvornosti usluga koje jedinice lokalne samouprave pružaju građanima, privredi i drugim zainteresovanim stranama. Korupcija u javnim institucijama s jedne strane smanjuje obim, a s druge strane povećava troškove usluga.

Ne treba posebno naglašavati da pojava korupcije u društvenom smislu ozbiljno narušava povjerenje javnosti u čitav sistem i obeshrabruje građane i privredu za buduća ulaganja, te da plaćaju svoje obaveze prema lokalnom budžetu, što može na kraju da ugrozi i čitav sistem i njegovo nesmetano funkcionisanje.

U političkom smislu, narušava legitimitet i ugled institucija vlasti, ugrožava ostvarenje načela pravne države i uzrokuje nepovjerenje građana u vlast i političku nestabilnost. Prema etičkoj odrednici korupcije, ova pojava je definisana kao „moralna pokvarenost“. Korupcija predstavlja posebnu opasnost za države u tranziciji, u kojima demokratski, institucionalni i vrijednosni sistemi još nisu dovoljno izgrađeni, a neadekvatni pravni i politički mehanizmi ne pružaju dovoljno garancija za efikasnu kontrolu raspolaganja javnim ovlastima, što se uveliko zloupotrebljava.

Korupciju tako možemo definisati i kao sticanje lične dobiti na osnovu zloupotrebe javne funkcije i položaja. Generalno, ona zavisi od nekoliko faktora kao što su korist koja se pribavlja kroz samu korupciju, cijena koja se plaća za uslugu koja je predmet korupcije, vjerovatnoća detekcije jedne koruptivne transakcije ili događaja, te veličina kazne koja sljedi stranama u koruptivnoj transakciji ili događaju. Ne postoji ništa što bi uticalo na pojavu korupcije, osim vjerovatnoće detekcije koruptivnog posla i visine sankcija za takvo ponašanje. Znači, u svakom javnom poslu gdje pojedinac vrši određenu javnu funkciju postoji mogućnost da se pojavi korupcija ako se za to stvore određene pretpostavke.

Sektor javne uprave se odlikuje određenim karakteristikama koje ga čine posebno ranjivim na pojave korupcije. Tako se korupcija može pojaviti kod izdavanja raznih uvjerenja ili prepisa, ili se urušavanje integriteta može desiti kod primjene raznih propisa u oblasti stambenokomunalnih djelatnosti. Čak i sam sistemski zakon koji reguliše oblast upravnog

postupka može da inicira korupciju jer se zakonom definisani rokovi u jednom slučaju mogu koristiti na jedan način a u drugom slučaju na drugi način. Tako se dešava urušavanje integriteta kod slučajeva u kojima se određena usluga isporučuje za 30 dana, dok se u drugom slučaju to radi mnogo brže tj. recimo za 10 dana usljed prisutnosti neformalnog plaćanja za „ubrzanje“ postupka. Generalno, svi poslovi koje obavljaju lokalni službenici su u većoj ili manjoj mjeri podložni rizicima u pogledu mogućnosti pojave korupcije. Broj usluga koje se pružaju i poslova koje obavljaju lokalni službenici nije poznat niti ga je lako utvrditi. Ovakve okolnosti gdje, takoreći, vlada monopol u pružanju određenih usluga, u kombinaciji sa diskrecionim ovlaštenjima u donošenju odluka o uslovima pod kojima će se te usluge obavljati, pogoduju stvaranju faktora rizika koji mogu voditi koruptivnim praksama. Povlašćen položaj u odnosu na korisnike, široka diskrecija u donošenju odluka koja nije praćena kontrolnim mehanizmima niti odgovornostima za donesene odluke, neizbježno dovode do prilika za koruptivno ponašanje gdje pojednici koriste prilike da ostvare korist za sebe koja je nesrazmjerno veća i privlačnija od mogućih štetnih posljedica takvog ponašanja.

Borba protiv korupcije je dug i kompleksan proces u kojem nema brzih i jednostavnih rješenja. Suprotstavljanje korupciji je jedan od najvećih izazova javne uprave, uključujući i jedinice lokalne samouprave, dok se korupcija sprečava kroz primjenu preventivnih i represivnih mjera. Prevencijom se sprečava nastanak koruptivnih pojava, a represivne mjere se primjenjuju onda kada je korupcija nastupila i kada su se njene posljedice ispoljile. Prevencija je uvijek bolja opcija od represivnog djelovanja u svim oblastima, pa tako i na planu borbe protiv korupcije jer se time sprečavaju štetne posljedice prije nego što dođe do njih. Jedan od najznačajnijih načina za smanjenje obima korupcije jeste otkrivanje i otklanjanje uzroka, odnosno rizika za nastanak i razvoj korupcije, i to ne samo korupcije kao davanja i primanja mita, već i svih etičkih i profesionalno neprihvatljivih postupaka putem planiranja i sprovođenja planova integriteta odnosno antikorupcionih strategija.

Napominjemo da su specifičnosti sistema lokalne samouprave jako bitne za opredjeljenje Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u vezi s izborom modaliteta uvođenja planova integriteta na lokalnom nivou u BiH. Još je i ranija Strategija za borbu protiv korupcije (2009–2014) predviđala da „svako ministarstvo i druge javne institucije na svim nivoima vlasti u BiH treba da pripreme vlastite antikorupcione akcione planove, odnosno planove integriteta.“ Mnogi međunarodni projekti koji su imali razne programske ciljeve propali su usljed nedovoljne posvećenosti. Treba istaći značaj postojanja entitetskih udruženja općina i gradova kao glavnih predstavničkih organizacija JLS iz oba entiteta. One čine ključni kohezivni faktor za uvođenje novina, kao što su priprema Planova integriteta odnosno antikorupcionih planova, u redovne poslove lokalnih administracija na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Zbog svega toga u kreiranje antikoruptivnih mjera treba uključiti proces jačanja moralnih vrijednosti putem ugrađivanja u propise javne uprave, njihovog promoviranja od strane nosilaca javnih ovlaštenja, te ukazivanjem na pozitivne primjere i mjere koje će uvjeriti građane da mogu utjecati i doprinijeti sprečavanju korupcije.

Stoga je neophodno da se podizanjem javne svijesti o pojavi, načinu sprečavanja i posljedicama korupcije, omogući uključivanje cjelokupnog društva u ovu borbu. Jedan od načina za smanjenje obima korupcije je otkrivanje i otklanjanje uzroka, odnosno rizika za nastanak i razvoj korupcije. Ove aktivnosti u okviru projekta „Jačanja integriteta u lokalnim samoupravama - SILG“, provode se uz aktivno učešće Uduženja za borbu protiv korupcije „Transparency International“ u BiH, a u saradnji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Integritet je pojam koji ljudi doživljavaju na različite načine. Riječ „integritet“ dolazi od latinske riječi (lat. *Integritas*) i znači cjelinu, usaglašenost, neizokrenutost, nedjeljivost, postojanost, iskrenost, čistoću duše, jedinstvo. Ovo je pojam suprotan osjećaju pojedinih društvenih slojeva podložnih moralnoj izopačenosti, podmitljivosti i korupciji. Integritet, također, podrazumijeva i način ponašanja ili rada neke osobe ili institucije u odražavanju poštenog, usklađenog, savjesnog, nepristranog, transparentnog i kvalitetnog. Štaviše, važno je da mediji ili društvo doživljavaju ove osobe ili institucije kao subjekte koji odaju dojam poštenja, djeluju u skladu s formalno prihvaćenim moralnim standardima i pravilima te da, generalno, posluju s visokim nivoom integriteta. Pojedinci se s integritetom nose etički jer djeluju u skladu sa svojim moralnim uvjerenjima koja im govore šta je dobro, a ne zbog toga što postoje podsticaji iz vanjskog okruženja ili različiti pritisci. Iz tog razloga integritet se može definisati kao sklonost prema odupiranju iskušenjima, zloupotrebi prava i ovlašćenja koja proizlaze iz određenog položaja ili kao otpor prema korupciji na individualnom, organizacijskom i institucionalnom nivou. Shodno tome, integritet podrazumijeva one kvalitete ličnosti koje, kao društveni konstrukt predstavljaju najbolju protivtežu devijaciji ličnosti i neetičkom ponašanju. To je najpoželjnija razlikovna osobina jedne organizacije ili pojedinca, a ukazuje na poštovanje pravila i normi koje upravljaju područjem njihovog djelovanja. Etika je filozofska disciplina koja ispituje zasnovanost i izvor morala, osnovne kriterijume za vrednovanje svekolikih ljudskih postupaka kao i opšte ciljeve i smisao moralnih htijenja i djelovanja. Problematsko ispitivanje filozofskih pretpostavki i kriterijuma moralnih normi, njihovu društvenu i idejnu osiguranost te upitnost o tome što je moral uopšte, definiše etika.

Moral, odnosno ono što nazivamo moralnim vrednovanjem, često je, u stvari, samo stepen usklađenosti općih normi s posebnim postupcima u životu pojedinca i djelovanju zajednice. Njegov generalni cilj se ogleda u povećanju transparentnosti i javnosti rada, a time i jačanju povjerenja građana u rad jedinica lokalne samouprave.

Plan integriteta je interni antikorupcioni dokument koji sadrži skup mjera pravne i praktične prirode i kojim se sprečavaju i otklanjaju mogućnosti za različite oblike nepravilnosti u radu kao i koruptivno ponašanje. Plan integriteta predstavlja rezultat samoprocjene podložnosti institucije na koruptivno djelovanje i nepravilnosti kao i izloženosti etički i profesionalno neprihvatljivim postupcima.

Njegov generalni cilj se ogleda u povećanju transparentnosti i javnosti rada, a time i jačanju povjerenja građana u rad jedinica lokalne samouprave, dok generalno, planovi integriteta jedinica lokalne samouprave predstavljaju planove upravljanja rizicima (uključujući definisanje slabih tačaka u radu i utvrđivanje mehanizama za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti) te se manifestuju kao određeni strateški alati za poboljšanja integriteta.

Cilj donošenja plana integriteta nije rješavanje pojedinačnih slučajeva korupcije, već uspostavljanje mehanizama koji će spriječiti i otkloniti okolnosti za nastanak korupcije, neetičkih i neprofesionalnih postupaka u svim oblastima funkcionisanja institucije, kao i jačanje integriteta institucije, koji podrazumijeva individualnu čestitost, profesionalizam, etičnost, institucionalnu cjelovitost, te način postupanja u skladu s moralnim vrijednostima. Planom integriteta se na sistemski način uvodi jedan od mehanizama dobrog upravljanja. Izradom plana integriteta općina vrši procjenu kvaliteta regulative, kadrova i procesa u praksi u svim oblastima njenog funkcioniranja (upravljanje institucijom, finansijama, kadrovima, javnim nabavkama, informacijama...), što je prvi korak u pravcu poboljšanja kvaliteta rada u tim oblastima.

Projekat Jačanja integriteta u lokalnim samoupravama počeo je potpisivanjem „Memoranduma o saradnji“ između općine Cazin i Uduženja za borbu protiv korupcije „Transparency International“ u BiH 24.08.2015. godine, sa ciljem unapređenja transparentnosti i odgovornosti u radu jedinica lokalne samouprave, te poboljšanje vladavine prava direktno kroz izgradnju kapaciteta lokalne samouprave za suzbijanje korupcije. Podrazumijevao je između ostalog i obuku za pripremu planova integriteta u formi standardizovanog programa obuke za zaposlene i praktičare jedinica lokalne samouprave. Iako je učešće u ovom projektu iziskivalo dodatne obaveze i energiju zaposlenika lokalne administracije, općina Cazin prepoznala je korist ne samo u formi izgradnje i jačanja sopstvenog integriteta i preventivnog djelovanja na korupciju, nego indirektno i u promjeni svijesti korisnika usluga, odnosno građana, privrede i drugih zainteresovanih strana, koji takođe moraju dati doprinos sa svoje strane kroz odbijanje učestvovanja ili zatvaranja očiju pred korupcijom.

Podrška načelnika općine Cazin „Projektu jačanja integriteta“ jete potpisivanje Memoranduma o saradnji između općine Cazin i Transperncy International u BiH, gdje je načelnik općine mr. Nermin OGREŠEVIĆ, imenovao Radnu grupu za realizaciju projekta integriteta, odnosno izradu Antikorupcijskog plana za suprostavljjanje korupciji, suzbijanje i prevenciju rizika od korupcije, kao i borbu protiv korupcije, čime želi pokazati da ne zatvara oči pred problemima, da je svjestan težine trenutka i da želi demonstrirati brigu i posvećenost dobrobiti svojih građana. Ovakav način borbe protiv korupcije se smatra borbom za bolji i kvalitetniji život građana i ostvaruje daljnji ozbiljan doprinos ka uspostavi efikasne i odgovorne vlasti, a u njegovoj implementaciji se očekuje saradnja i razumijevanje svih građana, članova društva. Plan integriteta dio je ukupnog Strateškog plana općine Cazin, ali je i dokaz odlučnosti da neprimjerene mjere i loša praksa nisu dobrodošli u ovoj instituciji.

2. OPIS PROCESA PRIPREME I DONOŠENJA PLANA INTEGRITETA

Prva značajna aktivnost u okviru projekta „Jačanje integriteta lokalnih samouprava“ je realizovana 3. februara 2015. godine, svečanim potpisivanjem „Memoranduma o saradnji“ između Transparency International BiH (TIBIH), te opština i gradova. Projekat se realizuje u saradnji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, a finansiran je od strane ambasade Kraljevine Holandije u BiH.

Prema predviđenim projektnim aktivnostima, uslijedilo je organizovanje treninga na kojem su pozvani predstavnici SOGFBiH i SOGRS, organizacija civilnog društva u BiH, te treneri koji su po kreiranju priručnika „Uvođenje planova integriteta na lokalnom nivou“ angažovani na podršci u pripremi planova integriteta u općinama koje su obuhvaćene projektom.

Prema generalnom metodološkom obrascu, plan integriteta je pripreman na osnovu provođenja aktivnosti u nekoliko faza:

- Pripremna faza;
- Faza procjene rizika narušavanja integriteta;
- Faza određivanja prioriteta, na osnovu identifikovanih mjera za minimiziranje rizika;
- Faza izrade akcionog plana i plana implementacije.

U okviru **pripremne faze**, načelnik općine Cazin mr. Nermin Ogršević je donio odluku o izradi i sprovođenju plana integriteta, na šta ukazuje i „Memorandum o saradnji“ broj: 01/N-05-9293/15. od 24.08.2015.godine, potpisan sa organizacijom Transparency International BiH. Nakon toga je kroz projekat „Jačanje integriteta u lokalnim samoupravama (SILG)“, imenovan koordinator i Radna grupa za pripremu i izradu Plana integriteta Rješenjem broj: 01/N-05-4770/15, od: 27.10.2015.godine u sljedećem sastavu:

Red. br.	Ime i prezime
1.	Jusuf Bajrektarević, dipl.pravnik - koordinator grupe
2.	Hasan Salkić, mr.politologije
3.	Said Samardžić, dipl.kriminalist
4.	Amir Muminović, dipl.ecc.
5.	Sabahudin Galijašević, dipl.ing.građevine
6.	Ermina Čehić, dipl.ing.poljoprivrede

Treba napomenuti da je tim kreiran prema metodološkim smjernicama u okviru Priručnika za uvođenje planova integriteta na lokalnom nivou, koji je pripremljen u okviru projekta SILG. Istovremeno, navedeni priručnik je definisao i rad na izradi plana integriteta putem modularnog pristupa i njegovu pripremu u okviru klastera sa još tri jedinice lokalne samouprave (Kozarska Dubica, Šipovo i Bos.Krupa).

Prvi i drugi modul obuke su bili usmjereni na upoznavanje rukovodstva i zaposlenih odnosno članova timova za pripremu planova integriteta u okviru navedenog klastera općina sa samim projektom SILG te njegovim ciljevima i očekivanim rezultatima.

Faza određivanja prioriteta, na osnovu identifikovanih mjera za minimiziranje rizika, je otpočela sa realizacijom V modula u općini Kozarska Dubica, koja je održana 29. Marta 2016. godine, na kojoj su identifikovane najvažnije mjere za minimiziranje prethodno utvrđenih rizika narušavanja integriteta, te definisana obaveza njihove prioritizacije na osnovu nekog od alata za prioritizaciju (IF THEN analize ili identifikacije „početnih uspjeha“). S tim u vezi je definisana i obaveza pripreme akcionog plana na bazi identifikovanih i prioritizovanih mjera od strane općinske uprave. Ujedno, na navedenoj radionici je predstavljen i okvir buduće forme Plana integriteta općine Cazin, zasnovan na smjernicama Priručnika za uvođenje planova integriteta na lokalnom nivou i pojedinim propisanim aspektima Modela plana integriteta utvrđenog od strane Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Može se reći da je faza **izrade akcionog plana i plana implementacije** započela sa izradom prvog nacrtu Plana integriteta. Prvi nacrt plana integriteta općine Cazin je predstavljen na zajedničkoj radionici u Cazinu održanom 17. Maja 2016. godine. Tokom radionice su identifikovane i oblasti za dalju doradu i finalizaciju Plana integriteta na osnovu međusobnih komentara u okviru samog klastera općina. Istovremeno, definisan je finalni format Plana integriteta koji je naknadno finaliziran i koji se kao takav predstavlja javnosti.

Finalna verzija Plana integriteta je utvrđena na radionici koja je održana 28. Juna 2016. godine u Šipovu. Ona sadrži sve elemente koji su sastavni dio ovog dokumenta i koji su kao takvi usvojeni od strane Općinskog načelnika. Ovako definisan Plan integriteta predstavlja strateški okvir za unapređenje stepena integriteta Jedinственог općinskog organa uprave općine Cazin u naredne tri godine.

3. ANALIZA STANJA

3.1. Zakonske podloge

Radna grupa za pripremu Plana integriteta općine Cazin je cjelovitim pristupom i sistematskim radom, koristeći svoja stručna znanja, prethodno iskustvo i poznavanje funkcionisanja Općine, prvo se upoznala i procijenila opće stanje i mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije, drugih oblika nezakonitog ili neetičkog postupanja polazeći od svih oblasti općine. S tim u vezi radna grupa za izradu Plana integriteta je prilikom početne analize i procjene izloženosti lokalne samouprave pristupila prikupljanju cjelokupne interne i eksterne dokumentacije i druge relevantne podatke koji se odnose na funkcionisanje i rad općine. Radna grupa je prilikom prikupljanja dokumentacije prikupila sve zakone, pravilnike, poslovničke, odluke, uputstva, izvještaje, planove, osnovne finansijske i kadrovske podatke o općini, organogram, procesogram i druge izvore saznanja relevantne za izradu Plana integriteta.

Radna grupa je nakon prikupljanja sve potrebne dokumentacije pristupila analizi relevantne zakonske i podzakonske regulative koja reguliše rad općine, a posebno one dokumentacije koja reguliše oblasti, a koje su prema stručnom znanju i prethodnom iskustvu članova radne grupe, najviše izložene rizicima za nastanak korupcije ili narušavanje integriteta općine Cazin. Posebno se analizirala zakonska i podzakonska regulativa koja se odnosi na sljedeće oblasti;

- Upravljanja ljudskim resursima;
- Načinu pružanja javnih usluga;
- Javnih nabavki;
- Subvencije i druga novčana davanja;
- Upravljanje imovinom;
- Inspekcijske poslove;
- Poslove izdavanja odobrenja i dozvola;
- Rad ustanova, preduzeća/ institucija koje su u nadležnosti općine.

Pikupljena i analizirana **zakonska i podzakonska regulativa** koja se koristi u cjelokupnom funkcionisanju općine Cazin se nalazi u prilogu Plana integriteta (**Anex I**).

3.2. Analiza rizika radnih mjesta

Kako bi procijenila izloženost radnih mjesta koruptivnim radnjama, radna grupa za izradu Plana integriteta općine Cazin pristupila je procesu analize izloženosti riziku od nepravilnosti i korupcije svih radnih mjesta u odnosu na opis posla, uzimajući u obzir važeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jedinственог općinskog organa uprave općine Cazin.

Analiza rizika radnih mjesta izvršena je u skladu sa metodologijom koja je podrazumijevala slijedeće korake:

- Izrada registra rizika;
- Procjena i mjerenje rizika;
- Reagovanje.

U prvom koraku, članovi radne grupe izvršili su detaljnu analizu svakog radnog mjesta uzimajući u obzir opis poslova i nadležnosti dodijeljenih radnom mjestu te na osnovu toga sačinili registar svih rizika za svako radno mjesto. Za svako radno mjesto, predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Jedinственог općinskog organa uprave općine Cazin, navedeni su rizici i uzroci njihovog nastanka.

U narednom koraku, članovi radne grupe analizirali su postojanje sistemskih mjera propisanih od strane jedinice lokalne samouprave kojima se nastoje minimizirati rizični događaji kao i primjenu tih mjera. Nakon toga, izvršena je procjena i mjerenje identifikovanih rizika na način da se za svaki od navedenih rizika ocijenjivala vjerovatnoća njegovog nastanka i mogući negativni uticaj koji bi nastanak rizika mogao da ima na integritet lokalne samouprave općine Cazin.

Vjerovatnoća i uticaj ocijenjivani su ocjenama od 1 do 3 gdje ocjena 1 podrazumijeva vaoma malu vjerovatnoću nastanka rizika ili nizak negativan uticaj koji sam nastanak rizika može proizvesti dok je ocjenom 3 označena visoka vjerovatnoća nastanka rizika ili veliki negativan uticaj koji bi nastanak rizika mogao da ima. Ukupna ocjena identifikovanog rizika predstavlja proizvod ocjene vjerovatnoće nastanka rizika i ocjene uticaja koji nastanak rizika može imati na jedinicu lokalne samouprave.

Posljednji korak u analizi rizika radnih mjesta bila je identifikacija mogućih mjera kojima bi se minimizirala mogućnost nastanka rizika ili negativnog uticaja koji bi mogao da se desi sa pojavom rizika. Uvidom u sačinjenu analizu rizika radnih mjesta, Radna grupa za izradu Plana integriteta općine Cazin, kao najrizičnija radna mjesta predviđena Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Jedinstvenom općinskom organu uprave općine Cazin, identifikovala je sljedeća radna mjesta:

Tabela I ; 1-20 najrizičnijih radnih mjesta općine Cazin

R. br.	Radna mjesta	Naziv rizika	Faktor rizika	Ocjena rizika	Postojeće mjere
1	ŠEF SLUŽBE ZA STRUČNE POSLOVE OPĆINSKOG NAČELNIKA	-zloupotreba službenog položaja -nesavjesno rukovođenje službom -pogrešna primjena zakonskih propisa -pogrešno informisanje načelnika -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -posjedovanje važnih informacija u postupku sprovođenja javnih nabavki i uticaj na provođenje procedura	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -neinformisanje općinskog načelnika o problemima i stanju izvršenja planiranih poslova -nedovoljna transparentnost u radu i komuniciranju sa korisnicima usluga/građanima -nerealizovanje odluka i zaključaka općinskog vijeća i načelnika -nepostojanje pravilnika o internoj kontroli	63	-praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku -analize rada (kvartalne)
2	ŠEF SLUŽBE ZA URBANIZAM I ZAŠTITU OKOLIŠA	-nesavjesno rukovođenje službom - neposredan uticaj na obrađivače u pripremi pojedinačnih akata i redosljed rješavanja predmeta -pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba službenog položaja -davanje	-usmeni i pismeni nalozi uposlenicima za izvršavanje određenih radnji mimo ustaljenih procedura i prioriteta rješavanja -nerealizovanje odluka i zaključaka općinskog vijeća i načelnika -zloupotreba službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične	72	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih propisa -izvještaji prema

		nepotpunih/pogrešnih podataka za izradu strategije -pogodovanje pojedincima kod izrade planova prostornog uređenja -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika	koristi -ograničenja ovlaštenja saradnicima u službi -neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -nepostojanje pravilnika o internoj kontroli		općinskom vijeću i načelniku
3	STRUČNI SARADNIK ZA INFORMATIKU I KOMUNIKACIJE	-netačna/neažurna baza podataka -loša komunikacija sa šefovima službi i uposlenicima -neadekvatno arhiviranje/čuvanje službenih podataka/elektronske dokumentacije -neredovita izrada sigurnosne kopije baza podataka, web stranice, info-deska i dr. (back-up)	-nepostojanje pravilnika o elektronskom poslovanju -„hakovanje“ web stranice -zloupotrebom službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične koristi -nepostojanje pravilnika o internoj kontroli	54	-„docu-nova“-aplikativni softver za praćenje („hodogram“) prispjelih predmeta po općinskim službama -antivirusni software
4	VIŠI STRUČNI SARADNIK ZA URBANIZAM I PROSTORNO PLANIRANJE	-zloupotreba službenog položaja -loša komunikacija sa vanjskim okruženjem prilikom organizacije javnih rasprava o nacrtu prostorno-planske dokumentacije -diskreciono odlučivanje prilikom predlaganja intervencija na javnim objektima za obnovu, dogradnju rekonstrukciju isl. -pogodovanje pojedincima prilikom izdavanja lokacijske informacije	-uopštene procedure izvještavanja o izvršenom poslu i praćenju izvršenja posla -neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -nerazvijanje informaciono-dokumentacione osnove prostora općine (uspostava GIS baze podataka) -zloupotreba službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične koristi -neažurne evidencije o izdatim aktima iz domena službe	64	-provođenje redovne interne kontrole od strane nadređenog uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe
5	ŠEF SLUŽBE ZA CIVILNU ZAŠTITU	-zloupotreba službenog položaja -nesavjesno rukovođenje službom -pogrešna primjena zakonskih propisa -diskrecione odlučivanje prilikom predlaganje akata iz domena službe (prijedlog procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća) -neposredan uticaj na obrađivače u pripremi pojedinačnih akata -uticaj na redoslijed rješavanja	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -usmeni i pismeni nalozi uposlenicima za izvršavanje određenih radnji mimo ustaljenih procedura i prioriteta rješavanja -neadekvatna priprema prijedloga propisa u oblasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti općine -zloupotrebom službenih podataka	54	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku

		predmeta			
6	STRUČNI SAVJETNIK ZA UPRAVNO – PRAVNE POSLOVE	-zloupotreba službenog položaja -pogrešna primjena zakonskih propisa -neprovođenje upravnog postupka u skladu sa ZUP-om -rješavanja upravnih postupaka po zahtjevima građana -pripremu i kandidiranje materijala za OV-e -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -zloupotreba povjerljivih informacija -neposredni kontakt u radu sa građanima	-izbjegavanje prijema i saslušavanje stranaka -favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes -učesćem u izradi određenih materijala za OV se omogućava prednost ličnim interesima u odnosu na javni interes -nepotpune evidencije o izdatim aktima unutar službe -neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -nepotpuno/pogrešno informisanje i davanje stručnih mišljenja o nacrtima i prijedlozima zakona i propisa viših nivoa vlasti, te praćenje provođenja istih u okviru nadležnosti Službe	54	-izbjegavanje rada „u 4 oka“ -provođenje redovne interne kontrole od strane nadređenog uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe
7	VIŠI SAMOSTALNI REFERENT ZA POSLOVE VODA, ZAŠTITE OKOLIŠA I KOMUNALNIH DJELATNOSTI	-zloupotreba službenog položaja -pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba povjerljivih informacija -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -neposredni kontakt u radu sa građanima	-slaba koordinacija poslova svih učesnika iz oblasti voda, komunalnih djelatnosti i zaštite okoliša -nedovoljno praćenje/ ažuriranje i provjera tačnosti podataka o objektima iz oblasti voda, komunalnih djelatnosti i zaštite okoliša za potrebe općinske baze podataka -neažuriranje kataloga zagađivača na području općine i baze podataka iz oblasti voda, komunalnih djelatnosti i zaštite okoliša	54	-provođenje redovne interne kontrole uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe
8	VIŠI REFERENT ZA POSLOVE MATIČARA I VOĐENJE BIRAČKOG SPISKA	-pogrešna primjena zakonskih propisa	-neprovođenje propisa iz oblasti matičnih knjiga, državljanstva, biračkih spiskova	81	-video nadzor u prostorijama

		-zloupotreba službenog položaja -nepropisno korištenje i čuvanje matičnih evidencija, pečata i štambilja -zloupotreba povjerljivih informacija -neažuran/netačan unos podataka u, i iz matičnih knjiga u elektronsku bazu podataka -lažno pribavljanje raznih identifikacionih podataka -krađa identiteta -neposredni kontakt u radu sa građanima -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika	- i kancelarijskog poslovanja isl. -pokušaj promjene imena, mjesta i datuma rođenja -pribavljanje dokaza o zaključenju braka za nepostojeći brak i prikrivanje prethodnog braka -nepružanje tehničke pomoći izbornoj komisiji osnovne izborne jedinice kod objedinjavanja izbornih rezultata -ovjere fotokopija bez predočenja izvornih dokumenta -neažuriranje biračkog spiska (registracija birača) -neadekvatna tehnička pomoć izbornoj komisiji u izbornoj kampanji obavješćavanja birača o svim segmentima u vezi s izbornim procesom		-izvješćavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema CIK-u, općinskom vijeću i načelniku
9	SAMOSTALNI REFERENT ZA KATASTAR ZEMLJIŠTA	-zloupotreba službenog položaja -pogrešna primjena zakonskih propisa -neprovođenje upravnog postupka u skladu sa ZUP-om -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -zloupotreba povjerljivih informacija -neposredni kontakt u radu sa građanima	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -favorizovanje pojedinaca kod obračuna naknade za urađene geodetske usluge i provođenja nastalih promjena kroz katastarski operat, zatim prilikom rada na otpisu i pripisu katastarskog prihoda, izdavanju prepisa posjedovnih listova, te informacija strankama kod ostvarivanja prava iz ove oblasti	54	-provođenje redovne interne kontrole uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe
10	VIŠI SAMOSTALNI REFERENT ZA URBANIZAM I LOKACIJE	-zloupotreba službenog položaja -pogrešna primjena zakonskih propisa -neprovođenje upravnog postupka u skladu sa ZUP-om -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -neposredni kontakt u radu sa građanima -zloupotreba povjerljivih informacija -neposredni kontakt u radu sa građanima	-pogrešna identifikacija parcela u prostorno-planskoj dokumentaciji i na terenu u svrhu određivanja elemenata urbanističko-tehničkih uslova -nepotpun unos u bazu podataka, podataka vezanih za oblast urbanizma (o objektima, saobraćajnicama, vodoprivrednim objektima, šumama, poljoprivrednom zemljištu), -pogrešno i nepotpuno vođenje zapisnika i sačinjavanje izvještaja o rezultatima javnih raspava uključujući primjedbe, prijedloge, mišljenja i sugestije na prednacrtne dokumenata prostornog uređenja	72	-provođenje redovne interne kontrole uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe

			- pogrešna izrada lokacijske informacije i priprema potrebnih podataka za istu		
11	ŠEF SLUŽBE ZA STRUČNE POSLOVE OPĆINSKOG VIJEĆA	-kandidiranje određenih materijala na OV-e u svrhu ostvarivanja ličnih interesa pojedinaca u odnosu na javni -neposredni kontakt u radu sa građanima - izvršavanje Odluka OV-a -neposredan utjecaj na obrađivače pojedinačnih akata -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika	-mogućnost određivanja prioriteta u provođenju odluka -neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -mogućnost izmjene materijala za OV bez znanja obrađivača -diskreciono pravo na odabir materijala za sjednicu OV -usmeni i pismeni nalozi uposlenicima za izvršavanje određenih radnji mimo ustaljenih procedura i prioriteta rješavanja	56	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku
12	ŠEF SLUŽBE ZA IMOVINSKO-PRAVNE, GEODETSKE I KATASTARSKE POSLOVE	-zloupotreba službenog položaja -utjecaj na redoslijed rješavanja predmeta -neposredan uticaj na obrađivače u pripremi pojedinačnih akata -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -neposredni kontakt u radu sa građanima -uticaj na izvršavanje Odluka OV-a	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -usmeni i pismeni nalozi uposlenicima za izvršavanje određenih radnji mimo ustaljenih procedura i prioriteta rješavanja -favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes -mogućnost određivanja prioriteta u provođenju odluka i drugih akata	54	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku
13	STRUČNI SAVJETNIK ZA PRAVNE POSLOVE I JAVNE NABAVKE	-zloupotreba podataka iz službenih evidencija koji su povjerljive prirode -nedovoljna transparentnost u postupcima javnih nabavki -neposredni kontakt u radu sa građanima, učenicima u procedurama javnih nabavki isl. -neprovođenje upravnog postupka u skladu sa ZUP-om -zloupotreba službenog položaja -mogućnost određivanja prioriteta u provođenju postupaka javnih nabavki	-neprimjenjivanje, pogrešna primjena i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -nepotpuna priprema normativnih akata, tendera i tenderske dokumentacije za javne nabavke -slaba koordinacija i neposredna stručna pomoć komisiji za provođenje postupaka javnih nabavki -loša priprema tehničkog dijela tenderske dokumentacije -neobjavljivanje javnih poziva na web stranici općine	54	-izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe, agenciji za javne nabavke isl.
14	ŠEF SLUŽBE ZA PRIVREDU I POLJOPRIVREDU	-zloupotreba službenog položaja i ovlaštenja -nesavjesno rukovođenje službom	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -mogućnost određivanja	54	-provođenje redovne interne kontrole uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata

		-neposredan uticaj na obrađivače u pripremi pojedinačnih akata i redoslijed rješavanja predmeta -pogrešna primjena zakonskih propisa -neprovođenje upravnog postupka u skladu sa ZUP-om -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika	prioriteta u provođenju postupaka -loša komunikacija sa vanjskim korisnicima usluga -poduzimanje radnji koje ometaju građane u ostvarivanju njihovih prava -davanje pogrešnih informacija -favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes		-praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku
15	ŠEF SLUŽBE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE	-pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba službenog položaja i ovlaštenja -nesavjesno rukovođenje službom -neposredan uticaj na obrađivače u pripremi pojedinačnih akata i redoslijed rješavanja predmeta -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -zloupotreba službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične koristi -loša komunikacija sa vanjskim korisnicima -favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes -poduzimanje radnji koje ometaju građane u ostvarivanju njihovih prava -mogućnost određivanja prioriteta u provođenju postupaka	54	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku
16	VIŠI STRUČNI SARADNIK ZA UPRAVNO RJEŠAVANJE IZ OBLASTI KATASTARSKIH I GEODETSKIH POSLOVA	-neprovođenje upravnog postupka u skladu sa ZUP-om -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -loša komunikacija sa vanjskim korisnicima -favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes	72	-izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe
17	STRUČNI SAVJETNIK ZA PLANIRANJE I IZVRŠAVANJE BUDŽETA	-pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba službenog položaja i ovlaštenja -mogućnost zloupotrebe podataka iz službenih evidencija koji su povjerljive	-neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe prilikom priprema pravilnika kojima se uređuju postupci i procedure interne kontrole iz nadležnosti službe, prednacrti, nacrti i prijedloga budžeta, odluke i izvještaja o izvršenju budžeta, praćenja likvidnosti, kapitalnih izdataka, analize izvještaja budžetskih korisnika, te izradi svih akata	64	-izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe

		prirode -narušavanje ugleda institucije i općinskog načelnika -zloupotreba povjerljivih informacija	Službe favorizovanjem pojedinaca u odnosu na javni interes		
18	VIŠI REFERENT ZA KATASTAR I GEODETSKE POSLOVE - GEOMETAR	-pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba službenog položaja i ovlaštenja -mogućnost zloupotrebe podataka iz službenih evidencija koji su povjerljive prirode -neposredni kontakt u radu sa građanima -favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes -uticaj na redoslijed rješavanja upravnih postupaka po zahtjevima građana	-neažurno održavanje katastra, provođenje i evidentiranje promjena u katastarskom operatu (cijepanje parcela, uplane objekata, sastavljanje prijavnih „A“ i „B“ listova) -mogućnost izdavanja odgovarajućih kopija i službenih podataka iz oblasti katastra i geodetskih poslova -provođenje postupaka eksproprijacije, deeksprijacije, arondacije i komasacije zemljišta -zloupotreba službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične koristi -pružanje tehničke pomoći strankama kod uvida u katastarske operate i planove	64	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -provođenje redovne interne kontrole od strane nadređenog uz praćenje izvršenja odluka i drugih akata -izvještaji prema šefu službe
19	URBANISTIČKO-GRAĐEVINSKI INSPEKTOR	-pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba službenog položaja i ovlaštenja -neprovođenje inspekcijskog postupka u skladu sa zakonom o inspekcijama -diskreciono odlučivanje -narušavanje integriteta i ugleda institucije i načelnika -mogućnost zloupotrebe podataka iz službenih evidencija koji su povjerljive prirode	-neprijemljivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -zloupotreba službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične koristi -opsluživanje stranaka „u četiri oka“ koje daje mogućnost odavanja povjerljivih informacija, primanje mita, nanošenje štete drugom licu, stvaranje pretpostavki za sukob između zainteresiranih strana, isl.	64	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura -praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema šefu službe
20	ŠEF SLUŽBE ZA FINANSIJE, RAČUNOVODSTVO I TREZOR	-nesavjesno rukovođenje službom -pogrešna primjena zakonskih propisa -zloupotreba službenog položaja	-favorizovanje podnesaka pojedinaca u odnosu na javni interes -zloupotreba ovlaštenja -mogućnost određivanja prioriteta u provođenju odluka	54	-timski rad (izbjegavanje rada „u 4 oka“) -izvještavanje o izvršenom poslu i praćenje primjene popisanih procedura

	-mogućnost zloupotrebe podataka iz službenih evidencija koji su povjerljive prirode -neposredan uticaj na obrađivače u pripremi pojedinačnih akata -posjedovanje važnih informacija u postupku sprovođenja javnih nabavki -uticaj na redoslijed rješavanja predmeta, naplate potraživanja ili izmirenja obaveza -neinformisanje općinskog načelnika o problemima i stanju i vršenja planiranih poslova	-pristrasnost, sukob interesa i kršenje internih procedura -usmeni i pismeni nalozi uposlenicima za izvršavanje određenih radnji mimo ustaljenih procedura i prioriteta rješavanja -neprimjenjivanje i nedovoljno praćenje propisa iz nadležnosti službe -zloupotreba službenih podataka koja omogućuje pojedincima ostvarivanje lične koristi -nedefinisane procedure izvještavanja o izvršenom poslu -nepostojanje pravilnika o internoj kontroli		-praćenje i primjena postojećih zakonskih i podzakonskih akata -izvještaji prema općinskom vijeću i načelniku
--	--	--	--	--

Uvidom u nalaze do kojih se došlo, Radna grupa je zaključila da su kao najrizičnija identifikovana rukovodeća radna mjesta.

Takođe je konstatovano da u određenoj mjeri postoje mjere usmjerene na prevenciju nastanka rizičnih događaja karakterističnih za identifikovana radna mjesta.

Detaljna analiza svih radnih mjesta predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Jedinstvenom općinskom organu uprave Općine Cazin predstavljena je u **Aneksu II** ovog Plana integriteta.

3.3. Upitnik za samoprocjenu rizika

U okviru faze procjene rizika narušavanja integriteta je provedeno anketiranje zaposlenih s ciljem identifikacije postojećih osjetljivih aktivnosti i područja, kao i postojećih preventivnih mjera koje se koriste za sprečavanje pojave korupcije u okviru rada lokalne administracije.

Upitnik je bio zasnovan na samoprocjeni postojeće primjene zakona i internih pravila i procedura koji se odnose na osjetljive aktivnosti i područja rada sa kojim se suočavaju zaposleni u radu lokalne administracije, te ocjeni načina zapošljavanja, unapređivanja, mehanizma odgovornosti, te edukacija zaposlenih u lokalnoj upravi. Upitnik za samoprocjenu rizika je definisan u sklopu projekta „Jačanje integriteta u lokanim samoupravama (SILG)“ dok se njegova forma upitnik može vidjeti u (**Aneksu III**) prilogima uz Plan integriteta.

Koordinator i tim za pripremu plana integriteta su imali zadatka da izvrše anketiranje u skladu sa smjernicama iz metodološkog Priručnika, odnosno na provedu anketiranje između 30% - 50% zaposlenih u općinskoj administraciji u cilju identifikacije što kritičnijih oblasti u okviru kojih može doći do “narušavanja integriteta” i pojave “koruptivnih praksi”.

Anketiranje je provedeno u tokom mjeseca maja 2016. godine uz saglasnost općinskog načelnika. Imajući u vidu broj zaposlenih (128), distribuisano je 60 anketnih listića u sve organizacione dijelove općinske administracije uz ostavljanje roka od mjesec dana.

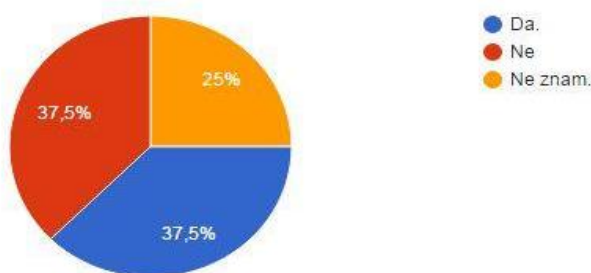
Vraćeno je ukupno 48 popunjenih listića. Nisu zabilježeni značajniji problemi u provođenju anketiranja osim što se osjetila bojaznost u smislu zašto ja da popunjavam anketu, jeli to potpuno tajno i sl.

Treba napomenuti da je anketiranje bilo anonimno uz jedinu identifikaciju organizacionog dijela iz kojeg anketirani dolazi. Međutim, značajan broj anetnih listića je vraćen bez naznake odjeljenja u kojemu je anketirana osoba zaposlena.

Nakon što su prikupljeni svi popunjeni anketni listići, pristupilo se njihovoj daljoj obradi i analizi odgovora koji su generisali određene elemente za dalji rad na identifikaciji rizika narušavanja integriteta i (ne)postojećih mjera za njihovo minimiziranje.

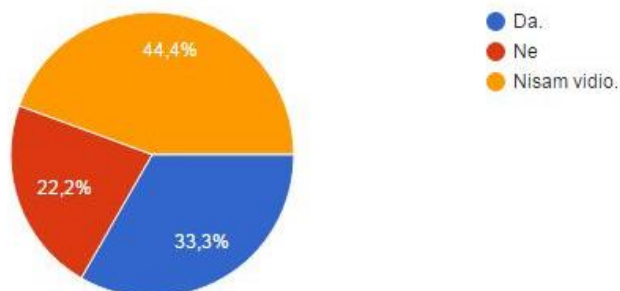
U nastavku su sumirani najvažniji nalazi provedene analize.

Postoji li struktura plana integriteta u vašoj službi?

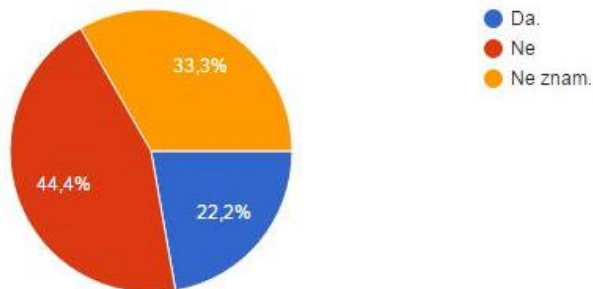
Interesantno je da 37,5% od anketiranih osoba smatra da je u njihovoj službi vidljiva struktura plana integriteta iako se radi o planu koji još uvijek nije usvojen od strane općinskog načelnika. U prilog tome govori činjenica da je većina anketiranih iz Službe za opću upravu i društvene djelatnosti, gdje zaista postoji Antikorupcijski program, koji je utvrđen na osnovu tadašnje Odluke o organizaciji i djelokrugu rada općinskog organa uprave općine Cazin i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u općinskom organu uprave općine Cazin iz augusta 2006. godine, kao i ispunjavanja preuzetih obaveza vezano za blok 1 „Sigurnost dokumenata“, definisanih u mapi puta za viznu liberalizaciju.

Definicija korupcije u općinskim službama je poznata i vidno istaknuta?

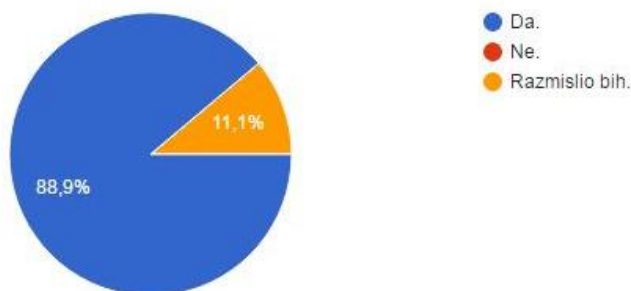
Ovim se potvrđuje podatak gdje 33,3% anketiranih smatra da je definicija korupcije u općinskim službama poznata, i povremeno vidno istaknuta (što bi trebalo i biti u prostorijama općinskih službi). Najvjerovatnije iz razloga što ne razumiju rizike koji se mogu javiti u okviru njihovog posla, odnosno uposlenici nisu u potpunosti shvatili obuhvat širine pojma koruptivnog djelovanja, stoga je potrebno uložiti dodatne napore na edukaciji usposlenih o pojmu integriteta i postojanju rizika koruptivnog djelovanja kroz sve segmente poslova. To potvrđuje činjenica da veći dio njih (44,4%) nije vidjelo, odnosno nije im niti poznata definicija korupcije, jer ne znaju.

U službi je razrađen plan zaštite integriteta?

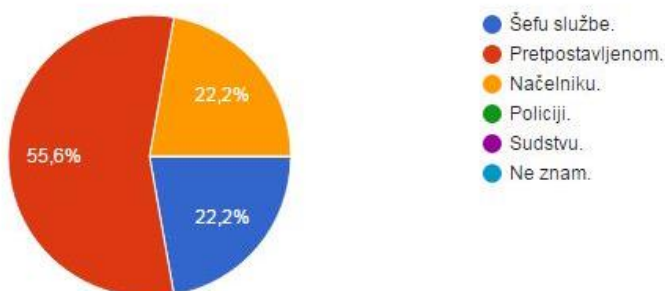
Svega 22,2% osoba koje su popunile upitnik smatra da je u njihovoj službi razrađen plan, što je donekle i razumljivo, obzirom da je većina anketiranih iz Službe za opću upravu i društvene djelatnosti, gdje zaista postoji Antikorupcijski program, utvrđen u ranijem periodu (2006.g.) na osnovu tadašnjih internih akata.

Da li bi vi prijavili korupciju?

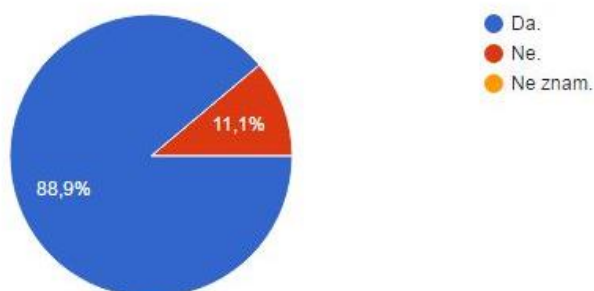
Neočekivana činjenica da bi čak 88,88% od osoba koje su odgovorile na pitanje „Da li bi vi prijavili korupciju?“ to i učinilo. Samo je 11,12% odgovora ukazivalo da bi anketirani razmislio o tome dok nije bilo odgovora koji bi ukazivali na izbjegavanje prijave koruptivnih događaja. Ovo ukazuje na visok stepen odgovornosti zaposlenih u odnosu na pitanje borbe protiv korupcije.

Kome bi prijavili korupciju?

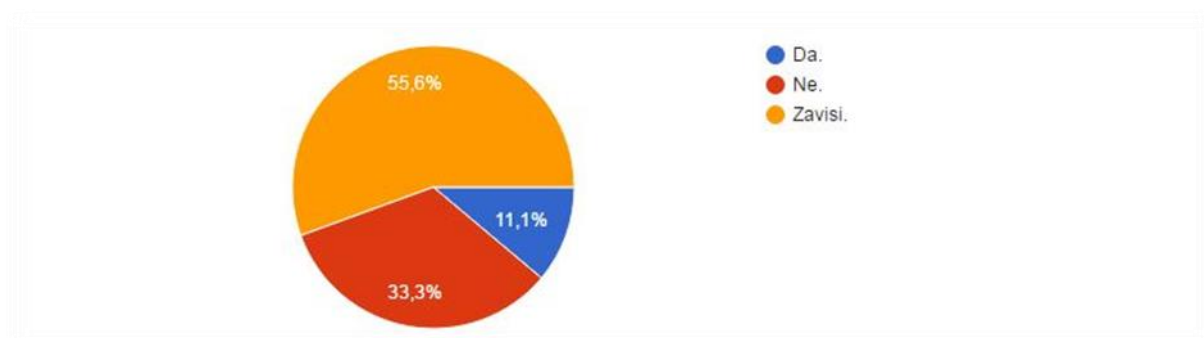
Ono što iznenađuje je činjenica da skoro niko ne bi korupciju prijavio policiji ili tužilaštvu već bi čak 55,6% to učinilo prijavljujući korupciju pretpostavljenom, dok bi po 22,2% od anketiranih koji su dali odgovor, korupciju prijavili načelniku ili šefu službe. Ovakvi odgovori ukazuju na potrebu razrade rješenja koja se baziraju na velikom stepenu povjerenja koje vlada u okviru općinske uprave, dok istovremeno ukazuje na visok stepen nepovjerenja prema policiji (bojaznost otkrivanja anonimnosti prijavitelja), a isto tako ukazuje na nerado prijavljivanje tužilaštvu (zbog svjedočenja u sudskim procesima), kao i zbog dugotrajnih i iscrpnih sudskih procedura koje se provode. Prijavitelj nije ubijeđen u pozitivan ishod sudskih procesa.

Očekujete li poduzimanje sankcija protiv korumpiranog službenika?

Da je korupcija neprihvatljivo ponašanje u okviru općinskog organa uprave Cazin ukazuje i stepen očekivanja poduzimanja sankcija protiv korumpiranog službenika. Čak 88,90% osoba koje su odgovorile na ovo pitanje smatra da očekuje određene sankcije za službenika za kojeg se konstatuje da je uključen u korupciju. To ukazuje da nema tolerancije prema koruptivnim radnjama (težnja ka 0-toj stopi tolerancije korupcije).

Plašite li se problema u službi ako bi prijavili korupciju?

Međutim, i pored spremnosti velikog broja osoba da prijave korupciju, te ispoljenim stavovima u vezi osoba/institucije kojima bi je prijavili, zabrinjava činjenica da samo 33,3% anketiranih smatra da ne bi imalo problema u službi ukoliko prijave korupciju. Ovaj podatak je svakako od jako velikog značaja jer djeluje na opredjeljenje osoba u vezi sa prijavama potencijalnih koruptivnih radnji.

Istovremeno, čak 55,6% osoba koje su dale odgovor u okviru upitnika smatra da bi kalkulirali u vezi sa potencijalnim strahom od prijave korupcije. Ovim je vidljivo da su mjesta šefova službi, kao funkcije, najrizičnija za ugrožavanje integriteta i potencijalna žarišta za koruptivne radnje. Time je potrebna efikasnija zaštita integriteta istih. Stoga je neophodno napraviti mehanizam za anonimnu prijavu koruptivnih radnji (npr. sanduče gdje bi se ulagale takve prijave i iste pregledale protekom određenog vremenskog perioda).

3.4. Intervjuisanje

Kao komplementarni instrument provedenog samoprocjenjivanja putem ankete, te procjene rizika za radna mjesta, provedeno je intervjuisanje nekoliko osoba u okviru lokalne administracije. Cilj intervjuisanja je bila provjera nalaza prethodnih analiza i razjašnjenja aspekata koji nisu bili jasno definisani kroz prethodno provedene analize.

Samo intervjuisanje je definisano u sklopu projekta „Jačanje integriteta u lokanim samoupravama (SILG)“, te je provedeno od strane koordinatora i tima za pripremu plana sa smjernicama koje su dobijene u okviru Projekta. Intervjuisanje je provedeno u periodu od februar - april 2016. godine a intervjuisane su sljedeće osobe:

- Viši stručni saradnik za urbanizam i prostorno planiranje
- Viši samostalni referent za urbanizam i lokacije
- Stručni savjetnik za katastar i geodetske poslove
- Viši samostalni referent - koordinator pisarnice
- Viši referent za poslove nabavke roba, vršenje usluga i poslove skladišta
- Šef službe za stručne poslove općinskog načelnika
- Šef službe za urbanizam i zaštitu okoliša
- Stručni saradnik za informatiku i komunikacije
- Šef službe za civilnu zaštitu
- Stručni savjetnik za upravno – pravne poslove
- Viši samostalni referent za poslove voda, zaštite okoliša i komunalnih djelatnosti
- Viši referent za poslove matičara i vođenje biračkog spiska
- Samostalni referent za katastar zemljišta
- Šef službe za stručne poslove općinskog vijeća
- Šef službe za imovinsko-pravne, geodetske i katastarske poslove
- Stručni savjetnik za pravne poslove i javne nabavke
- Šef službe za privredu i poljoprivredu
- Šef službe za inspekcijske poslove
- Viši stručni saradnik za upravno rješavanje iz oblasti katastarskih i geodetskih poslova
- Viši referent za katastar i geodetske poslove – geometar
- Urbanističko-građevinski inspektor
- Šef službe za finansije, računovodstvo i trezor

Tokom intervjua su se nastojali pronaći odgovori na sljedeće aspekte u vezi sa integritetom u lokalnoj upravi:

- Razlozi za pojavu korupcije u institucijama
- Razumjevanje samog koncepta integriteta službenika
- Neophodne aktivnosti za sprečavanje korupcije u službi
- Postojeće mogućnosti za falsifikovanje i prodaju dokumenata
- Step en integriteta zaposlenih u inspekciji i mogućnost za „dodatne prihode“
- Vjerovatnoću prijave korupcije od strane zaposlenih
- Pojavu koruptivnih praksi prilikom zapošljavanja
- Identifikaciju najrizičnijih radnih mjesta i poslova u vezi nastanka korupcije

Obavljeni intervjui ističe da većina smatra da postojeći zakonski okvir pogoduje korupciji – kako sa aspekta nedostatka zakonskih propisa, tako i sa aspekta provođenja postojećih propisa.

Istovremeno, smatra se da su nizak stepen morala, niska svijest o samom integritetu, te nepouzdanost u procesuiranje i sporost sudskih postupaka glavni razlozi za pojavu korupcije. Istovremeno, o korupciji se ne priča mnogo javno, naročito zbog toga što dosta osoba smatra da to povećava mogućnost gubitka radnih mjesta. Na kraju treba napomenuti da su intervjuisane osobe smatrale da postoji nedostatak edukacije o integritetu i korupciji, pa je potrebno uložiti posebne napore na edukaciji zaposlenih o navedenom.

3.5. Sažetak ključnih rizika za ugrožavanje integriteta

R. b.	Identifikovani rizik narušavanja integriteta	Radno mjesto / Proces	Faktori rizika
1.	Postojanje sukoba interesa u okviru realizacije poslova	Svako radno mjesto sa ovlaštenjem za donošenje odluka	-favorizovanje pojedinaca u odnosu na druge -učešće u izradi određenih akata u okviru kojih se omogućava prednost ličnim interesima u odnosu na javni interes -neadekvatna i selektivna primjena zakonskih i podzakonskih propisa
2.	Zloupotreba položaja i odavanje službene tajne, tajnih podataka, kao i šifara i zaštićenih elektronskih podataka	Šefovi službi i Stručni saradnik za informatiku i komunikacije	-korištenje javnih sredstava u privatne svrhe -nedozvoljena komunikacija u vezi pripreme i provođenja javnih nabavki, -netransparentnost u donošenju odluka -zloupotreba povjerljivih podataka -javno iznošenje i ustupanje tajnih podataka
3.	Kršenje internih procedura	Sve službe/Samosalni referenti	-neadekvatna i selektivna primjena zakonskih i podzakonskih propisa -netransparentnost u donošenju odluka -usporavanje i „ubrzavanje“ u procesu donošenja odluka
4.	Nepravilnosti u računovodstvu i finansijama	Služba za finansije, računovodstvo i trezor	-favorizovanje pojedinih dobavljača u vezi isplata za pružene usluge i robe/realizovane radove -nepoštivanje zakona i propisa iz oblasti budžeta i finansija
5.	Nepravilnosti u javnim nabavkama	Služba za finansije, računovodstvo i trezor/komisija za javne nabavke	-favorizovanje pojedinih dobavljača -provođenje netransparentnih postupaka umjesto otvorenog postupka
6.	Nepravilnosti u zapošljavanju	Komisija za provođenje konkursa	-zapošljavanje mimo zakonom definisanih pravila -favorizovanje pojedinaca na konkursima -zapošljavanje mimo redovnih konkursa
7.	Nepravilnosti u dodjeli	Nadležne službe	-pogodovanje i favorizovanje pojedinaca

	sredstava		u odnosu na javni interes
8.	Nanošenje štete instituciji	Svako radno mjesto	-loša primjena / neadekvatno provođenje Etičkog kodeksa -nedosljedna primjena Pravilnika o radu
9.	Nedovoljno poznavanje pojma integriteta i oblika narušavanja integriteta	Svi zaposleni	-neadekvatna primjena zakonskih i podzakonskih akata -nedovoljna edukovanost službenika lokalne samouprave na temu – „integriteta u radu“ -nedovoljno razvijena svijesti većine službenika o rizicima sa aspekta moguće pojave korupcije u opisu posla na svom radnom mjestu
10	Neadekvatna komunikacija sa strankama	Zaposleni u službama koje primaju stranke u šalter sali i matičnim uredima	-neadekvatno ponašanje službenika u kontaktu sa strankama, -protekcionizam u pristupu strankama, -pristup "u 4 oka" -nepoštivanje rokova utvrđenih ZUP-om

4. MJERE ZA UNAPREĐENJE INTEGRITETA

Radna grupa je nakon sveobuhvatne analize i procjene svih rizika za narušavanje integriteta, kao i identifikovanih rizika koji mogu dovesti do narušavanja integriteta definisala mjere za svaki pojedinačni rizik. Mjere koje su identifikovane od strane radne grupe imaju namjeru da u potpunosti ili uklone ili minimiziraju svaki pojedini identifikovani rizik za narušavanje integriteta. U prilogu se daje tabelarni prikaz svih identifikovanih mjera sa opisom i rizikom na koji se odnosi.

R. br	Mjera	Opis mjere	Rizik na koji se odnosi
1.	Kreirati registar angažmana osoba sa ovlaštenjem (članstva u upravnim odborima ili udruženjima, vlasnički udjeli, privremeni i povremeni poslovi, autorski ugovori, itd.)	Analiza nespojivosti funkcija i ovlaštenja, uključujući zloupotrebe položaja. Predviđa kreiranje registra sa informacijama o dodatnom angažovanju u drugim poslovima i pravnim subjektima.	R1 R2
2.	Unapređenje funkcije interne kontrole (uključujući analize po službama i redovno izvještavanje) kroz Docu-novu, GIS i sl.	Identifikacija ključnih procesa i poslova u kojima se probijaju predviđeni rokovi, favorizuju pojedine stranke uz brže pružanje usluga, stvaraju nepotrebni troškovi. Uključuje analizu tih postupaka i definisanje novih internih pravila za unapređenje stanja (uključujući sankcionisanje koruptivnih poslova).	R3 R4 R5

3.	Unapređenje procedura javnog oglašavanja sa aspekta transparentnosti i otvorenosti	Provesti analizu postojećeg načina javnog oglašavanja. Donijeti interni pravilnik za objavljivanje svih relevantnih informacija na sajtu općine i javnim glasilima.	R6
4.	Uvođenje novog načina dodjele sredstava na osnovu projektnog pristupa	Analiza postojeće prakse dodjele općinskih sredstava. Kreiranje novog pravilnika za dodjelu sredstava (sa definisanim obrascima za projekte), a u skladu sa Strategijom razvoja općine. Obuka zainteresovanih za upravljanje projektnim ciklusom.	R7
5.	Unapređenje mehanizama kontrole u vršenju dužnosti	Donošenje i puna primjena novih internih akata (Etički kodeks, Pravilnik o internoj kontroli, Pravilnik o radu za pojedine poslove, itd.). Podrazumjeva uvođenje supotpisivanja, terenskog rada u paru/komisiji, video nadzor, analizu predmeta u okviru Docunove, itd.)	R8
6.	Uvođenje redovne edukacije i jačanja svijesti u vezi integriteta i borbe protiv korupcije	Podrazumjeva uvođenje programa edukacije na temu integritet i antikorupcija za sve zaposlene u upravi. Istovremeno, uvođenje prakse mjesečnih (ili češće po potrebi) sastanaka /radionica na temu integriteta, te uvođenje prakse periodičnih sastanaka pretpostavljenih sa uposlenicima na temu uočavanja pojava narušavanja integriteta, uz angažman konsultanta koji će pripremiti i održati radionicu.	R9 R10
7.	Uspostavljanje mehanizma zaštite i kontrole korištenja povjerljivih podataka, uz jačanje integriteta za svako radno mjesto	Imenovanje radne grupe sa zadatkom da utvrdi listu povjerljivih podataka i donese pravilnik o načinu korištenja povjerljivih podataka, uz akcenat na moralno-etičke reference uposlenih koji u svom radu koriste povjerljive podatke. Uvođenje izjava o čuvanju tajne pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću kod korištenja povjerljivih podataka vezanih za obavljanje poslova iz opisa svakog radnog mjesta. Donošenje i primjena pravilnika o zaštiti povjerljivih podataka.	R2 R3 R8

5. AKCIONI PLAN / PLAN IMPLEMENTACIJE

Kako bi se identifikovane mjere za minimiziranje rizika narušavanja integriteta istinski provele, definisan je akcioni plan sa jasnim aktivnostima, zaduženjima i indikatorima ostvarenja. Akcioni plan je pripremljen za identifikovane mjere koje će se nastojati implementirati u periodu od 3 godine, uz godišnju analizu njegovog provođenja.

Monitoring nad sprovođenjem mjera za poboljšanje integriteta će preuzeti odgovorno lice za sprovođenje plana integriteta, a koje će imenovati načelnik općine, i čija će obaveza biti da izvještava načelnika o rezultatima sprovođenja, najmanje jednom godišnje. Načelnik općine će redovno pratiti sprovođenje Plana integriteta, te zajedno sa odgovornim licem za sprovođenje plana integriteta, pripremati pokazatelje implementacije Akcionog plana sa preloženim mjerama za unapređenje integriteta. Odluka o donošenju novog plana integriteta će se donijeti po isteku trogodišnjeg perioda važenja Plana ili po potrebi ukoliko se ocijeni da je integritet lokalne uprave narušen.

Akcioni plan

R. br.	Osnovna mjera	Detaljne aktivnosti (opis)	Nosioci aktivnosti (zaduženja)	Vremenski plan	Procjena troškova	Očekivani rezultati	Potencijalni problemi
1.	Kreirati registar svih angažiranih osoba sa ovlaštenjem (članstva u upravnim odborima ili udruženjima, vlasnički udjeli, privremeni i povremeni poslovi, autorski ugovori, itd.)	-Donošenje internog akta -Kreiranje registra i njegovo popunjavanje -Redovno ažuriranje u skladu sa definisanim pravilima	Kabinet načelnika/Služba za stručne poslove općinskog načelnika	Tokom 2017.	- Nema posebnih troškova	Identifikovani potencijalni rizici Kreiran i ažuriran registar angažiranih osoba po svim osnovama	Otpor rukovodećih službenika
2.	Unapređenje funkcije interne kontrole	-Identifikacija kritičnih procesa i poslova -Provođenje analize -Definisanje seta mjera za unapređenje funkcije interne kontrole	Kabinet načelnika/Služba za stručne poslove općinskog načelnika Šefovi službi Interni revizor	Druga polovina 2017. godine	- Nema posebnih troškova ????	Identifikovani kritični procesi i poslovi Uspostava povoljnog kontrolnog okruženja Pouzdan i efikasan sistem informacija i komunikacija Definisane mjere za unapređenje	Otpor uposlenika usljed stečenih navika i ustaljene prakse načina rada

						procesa/poslova	
3.	Unapređenje procedura javnog oglašavanja sa aspekta transparentnosti i otvorenosti	-Analiza postojećeg načina oglašavanja -Definisanje internih pravila za oglašavanje -Redizajn općinskog sajta -Provođenje postupka nabavke usluga oglašavanja	Kabinet načelnika/Služba za stručne poslove općinskog načelnika IT stručnjak-Stručni saradnik za informatiku i komunikacije	Do kraja 2017.	2.000,00 KM	Povećan broj posjetioca općinskom sajtu za 20% Smanjeni troškovi oglašavanja za 20%	Otpor usljed stečenih navika i ustaljene prakse načina rada
4.	Uvođenje novog načina dodjele sredstava na osnovu projektnog pristupa	-Analiza postojeće prakse dodjele općinskih sredstava -Kreiranje novog pravilnika za dodjelu sredstava -Provođenje obuke službenika i zainteresovanih korisnika	Služba za financije Šefovi svih službi Kabinet načelnika	Od početka 2017. godine do kraja 2018. godine (u 2018. Raspisan prvi poziv po novom modelu)	10.000,00 KM	Najmanje 10 projektnih prijedloga godišnje Povećana transparentnost dodjele budžetskih sredstava Smanjen politički pritisak na dodjelu sredstava budžeta	Otpor političkih struktura, prvenstveno vijećnika u vezi promjene načina dodjele sredstava Angažovanje adekvatnih trenera za obuku
5.	Unapređenje mehanizama kontrole u vršenju dužnosti	-Analiza postojećih mehanizama kontrole -Definisanje novih internih pravila/ mehanizama kontrole -Redovno izvještavanje općinskog načelnika	Šefovi svih službi	Tokom 2018. godine	- Nema posebnih troškova	Doneseni interni pravilnici Smanjen broj pritužbi na rad službenika Smanjen rizik od mogućeg koruptivnog ponašanja Povećana transparentnost	Otpor rukovodećih službenika usljed stečenih navika i ustaljene prakse načina rada

6.	Uvođenje redovne edukacije i jačanja svijesti u vezi integriteta i borbe protiv korupcije	-Definisanje programa obuke na temu integritet i antikorupcija -Provođenje obuke -Redovne akcije na promociji borbe protiv korupcije (leci, akcije, itd.)	Kabinet načelnika Osoba zadužena za implementaciju plana integriteta	Od 2017. (kontinuirano)	3.000,00 KM godišnje	Pripremljen program obuke Svi službenici prošli kroz program edukacije Realizovana najmanje 1 akcija na promociji borbe protiv korupcije	Angažovanje adekvatnih trenera
7.	Uspostavljanje mehanizma zaštite i kontrole korištenja povjerljivih podataka	- Izrada Pravilnika o načinu i kontroli korištenja povjerljivih podataka -Ovjera izjava izjava o čuvanju tajne pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću u za korištenje povjerljivih podataka -primjena i kontrola primjene pravilnika -nadzor nadređenog	Šefovi svih službi JOOU	U 2017. godini	Nema posebnih troškova	Uspostavljen mehanizam zaštite i kontrole korištenja povjerljivih podataka	Otpor rukovodećih službenika usljed stečenih navika i ustaljene prakse načina rada

ZAKLJUČAK:

Korupcija kao globalni problem zahtijeva jednakotakav pristup suprostavljanja istoj. Ona postoji od kada postoji pravo i država i nikada neće moći u potpunosti biti iskorijenjena. Međutim, zbog njenih štetnih posljedica mi moramo učiniti sve da se ona svede na najmanju moguću mjeru. Naše društveno uređenje, preplitanje i negativni sukobi nadležnosti institucija, su uglavnom bili pogodno tlo za razvijanje korupcije u prethodnom periodu. Zbog toga smo uradili ovaj plan koji će nam biti temeljna orijentacija u ostvarivanju prevencije, razvijanja svijesti o štetnosti korupcije, te represije kao konačne mjere za uspješno suprostavljanje korupciji.

Naša općina velikim dijelom već ima uvedenu institucionalnu odgovornost internom organizacijom kroz različite funkcije (savjetnici, šefovi službi, interni revizor isl.), međutim objektivno gledano uvijek postoji određeni prostor za pojavu različitih koruptivnih praksi, stoga je bilo neophodno analizirati stanje, procijeniti rizike i utvrditi ciljeve za dalje antikoruptivno djelovanje, što je prethodilo izradi ovog Plana integriteta, kojim će se uspostaviti jedinstveni standardi ponašanja državnih službenika i zaposlenika u JOOU općine Cazin i napraviti iskorak ka uspješnoj borbi protiv svih oblika korupcije.

To pretpostavlja permanentan proces i nametanje integriteta kao sastavnog dijela funkcionisanja organa uprave, što bi u konačnici trebalo rezultirati spoznajom i iskrenim nastojanjima zaposlenika da transparentno, objektivno i efikasno obnašaju funkcije koje su im date u nadležnost, uz nadzor nad njihovim radom, odnosno osvrtom na uspjeh i razloge uspjega, kao i objašnjenje neuspjeha, ukoliko bude izražen, te odgovornošću i sankcijama za propuste.

Od odgovornog lica za sprovođenje Plana integriteta se očekuje da se aktivno uključi u sve antikoruptivne aktivnosti kroz koordinaciju, monitoring i evaluaciju istih.

Bez obzira na uvriježeno mišljenje da je borba protiv korupcije bezuspješna, što se navodi puno puta kao izgovor za izbjegavanje borbe protiv korupcije, to je nama još dodatni poticaj da institucionalno pristupimo suprostavljanu korupciji uvođenjem antikorupcijskih aktivnosti i promovisanjem pozitivnih vrijednosti u našu javnu upravu. Potpuna provedba Plana integriteta će unaprijediti profesionalizam, motivaciju službenika i namještenika te spriječiti negativne posljedice. Implementacija pozitivnih zakonskih propisa će omogućiti da službenici općine budu spremni i motivirani za vršenje poslova i zadataka iz svoje nadležnosti, što će u konačnici rezultirati boljim rezultatima rada.

Samo ovakav pristup je garancija uspjeha i dobivanja podrške javnosti i zaposlenih u organu uprave za provođenje Plana integriteta, bez čega je teško očekivati značajniji napredak. Ovim će općina Cazin preuzeti na sebe svoj dio obaveza i odgovornosti, koje Bosna i Hercegovina treba ispuniti u postupku približavanja Evropskoj uniji.